

OVIDIU

PRIMA

REVISTĂ LITERARĂ DOBROGEANĂ

APARE LUNAR

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL 5

Director, PETRU VULCAN

ABONAMENTUL

Un an în țară . . . Lei 6 Un an străinătate Lei 10
Jun. an " Lei 3 Jun. an " Lei 5

UN NUMĂR 50 BANI

SUMARUL

Turnibuca (nuvela Macedo-Română). **P. Vulcan.** — Valea Racovei (poemă). **N. Radulescu-Niger.** — Mișcarea științifică și literară: „Trei conferințe Teosoofice”, „Un erou al timpului nostru”, „Pentru a fi fericit” (dări de seamă). **P. Vulcan.** — Jalea Niobei (versuri). **Petre Danilescu.** — Emil Arbore. O pagină dintr-un roman (urmare și fine). **I. Duscian** (Geneva). — Rubrica tragică. Quatrezece: „Fecunditate literară”, „Un procuror-bandit”, „Rugăcime”, **Rigoletto.** — De ce pe unele femei le numim flori? **Petre Danilescu.** — Der de Codru (versuri). **Cruțu-Delasăliște.** — Din misterele Redacției. **George Scipione.** — Bibliografia. **Red.**

CONSTANȚA

TIPOGRAFIA „OVIDIU” H. VURLIS
1903

Colaboratorii Revistei „Ovidiu“

Florian J. Becescu, Rădulescu-Niger, Nuși Ziliu, G. Murnu, G. Zoloveanu, J. Dușcian, Dionisie Stoica, Opran Potârcă, D-na Nusy P. Vulcan, Dem. D. Stoeneșcu, N. Bațaria, P. Danielescu, Crușu-Delazăliște, Eleonora J. Predescu-Mour, N. C. Sari, Șt. Zănescu, Renert, C. Brădeșanu, N. Pecetescu, Alin, Marcelina.

MULȚUMIRE

Aducem călduroasele noastre mulțumiri persoanelor mai jos notate, cari au bine-voit a ne trimite costul abonamentului pe anul 1903 după cum urmează:

Pe un an

D. Scarlat Vârnab, Prefect de Constanța, pentru donațiune, D-l General Vasiliu Năsturel, Onor. Clubul civil Ovidiu, Onor. Clubul Comercial, Onor. Direcția Hotel Carol I, D. Oranescu, Paspăți, Virgil Andronescu, Cociu Gheorghiu, Paul Pașa, revisor școlar, G. Constantinide, farmacist, V. Viasî, inginer, L-t. C. Stănescu, L-t. I. Petrescu, Loco. Păun Niculescu, primar, Mihail Nedîr și Enciu Anghel, Asariaț; G. Budac, Gârlița; An. G. Hrițcu, Lipnița; C. Constantințescu și N. Durat, pictor, Ghibuvenlia; Belcie, Canara; Stavru Hristea și N. Jordan, Murlatlar; C. Tibacu, Medgedia; I. G. Stanei, I. A. Popa, I. R. Pascu și Th. Nicolescu, Gargalac, Dobrogea, P. S. S. Valerian Chirița, Sf. Metropole, București, D-șoara Nella Ștefanescu, Craiova, Inginer Opran Potârcă, Filiși, An. Th. Cheale, farmacist, R-Vâlcea, G. M. Cosmescu, G. Moscu, avocat, P. G. Marinescu și D-na Epifania Dimirache, T. Magurele, V. G. Hrițcu, Dorohoi, C. Iureș și I. Culescu, Băilești, G. Ionescu, Peatra-Neamț, D-ra Alina Tisescu, E. Cernea, institutoare, Barlad, Dr. Emanoil-escu, R-Vâlcea, Jacovici și Teohari Nicolau, Cernavoda, S. P. Mavrojeni, D. Barbulescu, Loco. G. Diaconescu, Mirosălvești, P. Damaschin, Gargalac, Arghiropol, Ascrilac.

Pe șase luni

Vagner Otto, N. Sari, Mihailof, Tanasescu, G. Diaconu, Titorian și Nae Moloft, Loco. C. Vidrașcu, Carol I; D. Bănescu, Inginer; C. Antonescu; Iorgu Dobrescu și Ion P. Voiculescu, Cuzgan; G. Popescu, Caranlac; D-șoara Natalia Vocaride, Invețatoare; V. Ciomofot, Hr. Georgescu, Livezeanu, Ilie Virghiu și Grigorie Popescu, Invețatori; H. Nalbant, Techirghiol; T. Vrsilescu, Murlatlar, Dobrogea, A. Trifoi-escu, M. Videscu, A. Anagnosti și D-ra Zoe Părvulescu, T. Magurele, Sabaresi, Buzeu, D. Florian, Băilești, Teodorof, Profesor, Sava Miceș, N. Alexandrescu, Iorgovici, Barbieri Costica.

A P E L

Repetăm caldurosul nostru apel tuturor stimaților abonați din comunele Dobrogei, din țara, Sofia și Monastir (Turcia), să bine-voiască a ne înainta costul abonamentului de **6 Lei** cu care ni se va înlesni puțința de a merge înainte, rugându-i să ia în considerație că am terminat trimestriul I-ii și întâmpinăm mari greutăți pentru a face să apară regulat „Ovidiu“.

REDACTIA

Cererile de abonament se plătesc înainte înaintându-se prin mandat poștal **Lei 6** pe adresa:

D-lui **Petru Vulcan**, Constanța.

Numere de probă nu se expediază de cât în schimbul sumei de **50 bani**.

Toți D-nii cari au primit No. 1, nereștindu-l, se consideră ca abonați.

Reviste și ziare primite la Redacție

„Revista Idealistă“, „Aurora“, „Sămănătorul“, „Sănătatea“, „Gazeta artelor“, „Albina“, „Revista Poporului“, „Învierea“, „Sedetoarea“, „Propășirea“, „Viitorul“, „Speranța“, „Familia“, „Revista Idei“, „Sfaturi“, „Românul“ și Revistele „Lumina“ și „Fratillea“ Macedo-Române, „Revista Teatrelor“ și „Școala Secundară“, Ziare: „Cronica“, „Liberalul“, „Palada“, „Vocea Tutovei“, „Dreptatea“, „Patria“, și „Legalitatea“, „Ancora“, „Desteptarea“, „Românul de la Pind“ și „Poporul Român“ din Pesta.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

Director fondator: PETRU VULCAN

TURNIBUCA

(Nuvelă Macedo-Română)

Turnibuca. Ce nume ciudat!

Era numele tipărit pe firma contului pe care fata de casă mi-l adusesese de la prăvălia, situată în strada Țăranilor în colț, de unde târguiam.

Fata îmi spusese de mai multe-ori că târgue de la niște „greci”, oameni foarte cum se cade, „carî vînd mai eftin ca orî unde”, și-și întemeia spusele pe motivul — că orî de câte-ori se ducea cu copilul în brațe la băcănie, grecii dedeau copilului câte o bomboană, orî în lipsă, câte un pumn de roșcove sau alune.

De șease luni de când târguiam de la prăvălia lui Turnibuca, nici-o-dată nu fusesem curios să-l cunosc; de astă-dată însă, m'am hotărît să-i fac cunoștința.

Colțul stradei Țăranilor, No. 27, proprietatea d-nei A....

Plec, iar pe drum mă gîndesc să-i vorbesc pe limba lui, căci e o legitimă mîndrie, îmi dic, să-i dovedesc străinului că-i cunosc limba, mai deslușit de cum ar vorbi-o el.

I zie dar pe grecește: *Kalispera Kirie Turnibuca*, fără să mă mai recomand.

Turnibuca e un tîner între 22 și 23 ani, blond, statura potrivită, privirea expresivă și cu o nuanță de duioșie împrejurul cearcănelor.

Îmi răspunde pe românește: bună

seara Domnule, și mă pofteste să iaș loc pe scaun.

— Am venit să-ți achit contul, urmez eu tot pe grecește.

Turnibuca îngălbeni la față ca un om care abia își pôte stăpâni mânia.

— Nu știu limba asta D-le și mă iartă, dacă nu-ți pot răspunde.

— Se poate?

— Am învățat-o, ce e drept în școală când eram mic, dar fiind-că nu mă împăcam cu grecii, din pricinî pe care D-ta nu le poți ști, nu mi-au rămas în minte de cât niște crîmpeie nedeslușite, carî nu m'ar ajuta de loc la o convorbire.

— Poi ce fel de vorbă este asta: D-ta nu ești grec?

— Cu părere de rău nu.

— Atunci?

— Armân D-le, armân de la Pind, sau cuțo-valah, cum i zie grecii, ai aușit D-ta de acest neam?

— Da, cum să nu! Și din ce loc mă rog?

— Satului meu i dice Vlaho-Klisura. Din geografie, cred că-i fi aușit și D-ta de comuna asta.

— „Am ș' mine hiu armân” (dar și eu sînt armân) i răspund, de astă-dată în dialectul macedo-român.

În ochii lui Turnibuca zării o lacrimă, care i schinteia printre gene. Acum privea la mine cercetător, măsurându-mă de sus până jos neîncredător și cu sfîiciume.

— Dar D-ta, cine ești mă rog?

— Mie lumea 'mî dice: „Picurar'lu de la Pind”.

Turnibuca avu o tresărire și băgai de seamă că neîncrederea începu a-i pluti pe față cu mai multă nuanțare.

— Cum... D-ta ești Picurarul nostru — aida de, asta nu se poate... un mahalagiū din Popa Kițu și Picurar... cată-ți treaba D-le, pe cine vrei să păcălești?

O întorsei iar pe dialect, care-mi place mult, o mărturisese sincer, căci la un moment dat, convorbirea cu un consingean al meu, îmi dă ilusia că mă găsește în vecinătatea Pindului — și în urma mai multor răspunsuri categorice și convingătoare, date întrebărilor lui, mă credu Turnibuca, pe care-l auđii:

— Veđi D-ta frate, de când auđeam de Picurarul nostru și acum... și acum ce bucurie pe mine... de nu m-ar fi că te-ai supăra, mai că te-aș săruta Picurare.

— Iți mulțumesc de doveđile de simpatie ce-mi arăți, dragă Domnule, i-am zis mișcat.

Apoi el mie:

— Șeđi te rog, că vroī să mă satur de tine; iată și mâna mea de frate: mă recomand Gheorghe Turnibuca, fiul lui Nicola din Vlaho-Klisura.

Se făcu un moment tăcere.

Un copil din mahala, se auđi la ușa prăvăliei:

— „Grecule“, dă-mi de cinei parale zahăr.

— Il auđiși Picurare, ca și D-ta — toți *greci* ne ție.

— Aceasta nu trebuie să te mânănească de loc, i zisei.

— Cum să nu mă mânănească, păcatele mele... Aș vrea să mântui o dată cu rușinea asta adusă pe capul nostru... Auzi: să nu se cearnă grîul din neghină! Bulgarul, după ce a comis acte de trădare în contra statului, în țara noastră mumă, de Româ-

nia vreaū să ție, dacă-l strîngi cu ușa, repede îl vei auđi: sunt român macedonean, eū am lucrat pentru interesele macedonenilor; așa raționează el, însă titlul de „armân“ care-i de noblețe veche, e murdărit de un trădător, de unul care are drept lozincă: „*scopul scuză mijloacele*“ și ast-fel o parte de lume din frații noștri din Regat, dacă le spuī că ești armân, sau român din Macedonia, apoi imediat îi ai și convins ce ești, căci îi veți auđi: a ha, macedonean... de-ai lui Sarafof... înțelegem, înțelegem...

Comentarii nu mai încap.

O altă parte a fraților noștri ne confundă cu grecii și ne tratează așa după cum merită ne-*sinceritatea* sau violenția unora și altora. Bietul armân el dispăre, și calitatea lui etnică se topește ca spuma mării când e împinsă de o forță nevedută spre malurile stîncoase.

Vorbele lui Turnibuca erau ca de jăratec aprins. El mī-a dat de gândit mult. Imi ziceam: câte lucruri nu scapă observațiunei noastre a acelor ce suntem nevoiți a ne face viața între cancelarie și casă... Poftim, un om simplu și de câte nevoi sufletești e consumat. La urma urmei ce i-ar păsa lui că unii i ție „*grecule*“ că alții îl fac tovaroș cu Sarafof, dacă conștiința îi e curată...

Așa e, dacă inima lui Turnibuca n'ar fi un focar de patriotism.

— Zilele trecute — începu iar el — nu mai departe, cu proprietăreasa mea, o femeie de altmintrelea destul de cultă, era să mă iaū la ceartă.

Una, două, numai ce-o auđ: *grecule* și iar *grecule*.

Vine și mă întrebă: ce mai veste poveste de prin țara ta *grecească*, D-le Turnibuchi? Mă încere să-i explic

un ceas, că suntem români, vai de mine, că vorbim românește, pentru Dumnezeu... de unde însă să te înțeleagă cocoana!

Turnibuca plecă ochi în jos, apoi suspină a desnădejde.

L'am înțeles de la prima vorbă: un patriotism fanatic într-o inimă caldă; o adorațiune pentru tot ce era românesc, un suflet chinuit pentru că nu i se recunoștea nici de cei mari nici de cei mici, un drept natural, acela de a merita și el numele de *român* și nu pe cel de *grec*, de care avea oroare.

Acesta era Turnibuca.

Stătusem la masă alături de el, mai multe ceasuri și nu-mi venea să mă despart de acest om. Ce-va mă ținea legat de dânsul, să-l ascult să-mi povestească și iarăși să-mi povestească, mai ales din trecutul lui, care îmi amintea de întreaga mea copilărie, petrecută prin munții și prin văile Pindului.

— Auți D-ta — îl auți după ce stete cât-va pe gânduri — moare bietul tata; membrii familiei noastre țin să-i facă o înmormântare vrednică de reposat.

Se ține un discurs — culmea ironiei — în limba grecească veche: *conia i mnimi, leghete; etelesc ton vion tu macarios che arista*, adică: vecinica-i pomenire ziceți-i; s'a sfârșit din viață fericit și foarte strălucit...

Dascălul școalei, un grecoman ruginit, era care căuta să se illustreze cu prilejul morții tatei, zăpăcind trista adunare cu niște fraze întortocheiate pe cari nu le înțelegea nici dânsul.

Sărmanii oameni, cu capetele descoperite înaintea catafalcului, cu inimile sfișiate de jale, perdând ori-ce răbdare în fața discursului acestuia, începură a se întreba: „*nica nu bitisi?*” (încă n'a terminat?)

Era cea mai mare insultă ce se aducea memoriei părintelui meu; din toată cuvântarea dascălului nu s'a înțeles de „*adunarea tristă*” nici o iotă. Dar în cele din urmă sfârși, spre liniștea adunării, care era cât pe-acum să iasă din răbdări...

Bietul Pînea, care cunoscuse pe tata, a vrut să rostească două vorbe măcar, în limba noastră, în memoria celui dus, dar de unde să poată, căci s'a u repetit ca uliul asupra lui toți agenții inconștienți ai propagandei elene, deși și ei nu erau alta de cât niște români rătăciți.

— Fugi cu limba ta cea afurisită moșicule, așa a fost apostrofat bietul Pînea.

Acestea se petreceau la răspântie. Familia noastră, ținea să se facă serviciul divin la biserica noastră românească „Sf. Nicolae”; dar de unde să se poată împotrivi agenților, cari au pornit-o frumos spre biserica „Sf. Antonie” — biserica grecească — pentru motivul că biserica noastră e afurisită de patriarhul din Constantinopol. În acele momente de neagră jale, cui i mai venea să provoace scandal? Și așa a trecut și asta... Tata fu dus la vecinica locuință în bocetul femeilor noastre: oh, ce bocete... ecoul durerilor nemărginite! Și-acum parcă îmi sună la urechi, deși sinistru, dar mă nfior de duioșie, căci ele îl boceau în graiul nostru armân, în ciuda popilor cari mormăiau pe nas: „*Kirie-eleison...*” Dar nici în pământ n'a fost lăsat în pace bietul tată! Familia ținea să-i sape pe o piatră epitaful în limba noastră; nu, și aci împotrivre din partea popilor și mai cu seamă din partea eforilor bisericești, agenți ai propagandei: „*fugiți cu limba aceasta caterisită de Dumnezeu, o limbă de erelici blestemați!*” Cu aceste vorbe

speriau pe femei să nu nimerească cât or fi ele prin biserica Sf. Nicolae.

Dar nici Pinca nu s'a lăsat mai pe jos. Mi-aduc a-minte, deși e cam mult de-atunci, numai ce-l ved odată într'un costum haiducesc, înarmat până în dinți.

— Ce ți-e mă gazdă Pinca? așa-î diceam noi lui.

— Ce să fie... am să bag spaimă în Vlaho-Klisurencele noastre; mă duc pe marginea pădurei să țin calea tuturor femeilor cari vor îndrăzni să meargă în deal la Sf. Antonie; ce caută ele la Greci?

N'avem noi biserica noastră?

Nu le împușc... m'a ferit Dumneșeu, neam de neamul meu n'a fost omoritor de oameni, dar uite așa, vroî să le sperii, să descarc câte-un glonț în vînt, așa că vedîndu-mă, vor înțelegea ele: una să sperii, e de ajuns ca să se ducă vestea.

Pinca nu glumea când vorbea; și ce bine a prins planul lui!

A doua zi, într'o Duminică, după atentatul lui Pinca, să fi vedut cum gema biserica noastră de lume. Pinca însă veghia la postul lui înarmat. Se făcuse un fel de haiduc pentru dragostea bisericeii române.

Un apostol și jumătate, nu-ș așa D-le Picurar?

Acum mi-e 'n gând să mă răfuese și eu cu ei.

A... am cuvintele mele, Picurare, nu din senin urăsc eu pe greci, nu de geaba mor de ciudă când lumea îmi dice „grecule!”

— Și cam ce gîndești să faci? l'am întrebat.

— Să merg în Vlaho-Klisura și să ajut pe ai mei la luminarea minții și redeșteptării conștiinței naționale.

Și iacă ce am să te rog pe D-ta: aș dori să-mi faci o talmăcire în dialect a testamentului vechiu și nou; întorcîndu-mă, voi să le citesc eu sfînta scriptură din scoartă până 'n scoartă, să priceapă cuvîntul lui Isus cu mic cu mare, să se stărpească odată pentru tot-deauna grecismul din comuna mea, cel puțin.

— Și cređi să reușești?

— Acolo voi isbuti nici vorbă; numai aici nu cred să reușesc cu înlesnire.

— Ce să reușești aci?

— Să conving pe cocoana proprietăreasa că sunt român.

Și Turnibuca cădu din nou pe gânduri, deveni iarăși melancolic.

Așa rămâne ceasuri, zile întregi.

Dar de câte-ori mă vede, figura lui ia o expresie ciudată, ochii lui strălucesc de bucurie, îmi strînge mîna cu căldură și-l aud:

— Ah, ce bine îmi pare că și tu ești armân de ai noștri!!...

Constanța.

PETRU VULCAN

VALEA RACOVEI

*O! vale-a Racovei, de-alungu-ți, în calea mea, cu drag privesc
La șirul dealurilor tale ce 'n urmă scad și 'n față cresc,
La apa limpede ce curge pe 'ngustă albie, în tihnă,
La holda verde roditoare, la cea lăsată în odihnă,
La câte-un codru, care-și scrie, în zarea dealurilor mari,
Pe cartea cerului albastru, frunzișul vechilor stejari.*

*Privesc cu drag și gându-mi sboară, de corpul meu destărmurit,
Pe vasta timpurilor mare făr' de 'nceput, făr' de sfârșit,
Pe care toate sînt de față, — și ce-a trecut și ce-o să fie,
Pe care faptele mărețe își rinduesc o vecinicie.*

*Și întâlnesc acea epocă, — și-acum cuprinsă de fiori,
Când credincioșii Semi-lunii, fanatici, cruși rășboitori,
Voiau să-i ducă strălucirea pe 'ntreaga lume creștinească
Cu foc și sabie, cu dorul să poată tot să stăpânească.*

*Și ved, în calea lor de singe Moldova, țară de eroi,
Plugari în clipele de pace, ostași în clipele de-apoi,
Și ved pe micul de statură dar uriaș în vitejie,
Pe **Ștefan-Vodă**, ne-invinsul, în doru-i aprig de Moșie.*

*În umbra codrilor ved par'că mărunte umbre mișunând:
Nici iarba 'n vale nu le simte cum vin și cum dispar curind.
Stejarii le cunosc și iute încep să freacă din frunză
Ca dușmanul ce stă pe-aproape în taina lor să nu pătrundă.*

*A Semi-lunii mare oaste înaintase pustiind,
Credend Moldova 'n părăsire, deja vedându-se domnind.
Pe-această vale, tăbărită, e-acum de visuri desmierdată
Când surle, strigăte și buciuni răsună 'ngrozitor de-odată.*

*Pe dealuri codrii par'că 'nvie pornindu-și fie-ce stejar
Să ducă moarte și să lupte ca bun român și militar.
Din arcuri sprintene o ploaie de mii săgeți nebună sboară:
Vrăjmașii sar și între densesii, în întuneric, se omoară.*

*— Alah! e Ștefan, Ștefan! strigă și 'nspăimântați se răspândesc
Dar pretutindenea vitejii lui Ștefan-Vodă îi cosesc.
În noaptea groaznică, le pare că Țara 'ntreagă e 'n picioare
Și se revărsă valuri-valuri infuriate, zdrobitoare.*

*Când ziua 'ncepe să clipească, ved frunza 'n codri tremurând
Și apa Racovei, de singe, și valea toată singerând, —
Sămănătură păgânească pe care grapa morții trece
Amestecând cu huma văii, grămada leșurilor rece.*

*Puțin scăpară și aceia aū dus la locul lor păgân
Și spăima de-a lui Ștefan nume și fala neamului român.
O! vale-a Racovei, de-aceea, în calea mea, cu drag privesc
La șirul dealurilor tale ce de trecut mărturisesc,
Si la răsăzii tăi de astă-zi, urmași aū celor de-altă-dată,
Viteji sub steag, plugari de seamă pe holda lor ne'nstrăinată!*

RĂDULESCU-NIGER

Mișcarea Științifică și Literară

(Dări de seamă)

„Zrei Conferințe Teosofice“

un volum în 104 pagini imprimat cu multă artă în tipografia „Poporul român“ din Buda-Pesta.

Autorul acestei lucrări de mare preț pentru noi români e D-nul Dionisie Stoica, care vine să reflecteze raze luminoase din departări senine tocmai la noi în Tomis — metropola de odinioară a „Pontului“

Teosofia — o nouă doctrină filosofică adusă din India de către D. Blavatzky, al cărei principiu e aflarea adevărului absolut, sau punerea omului în contact cu Dumnezeu, e tema cu care se ocupă D-I Stoica în cele trei conferințe.

Imi închipui că majoritatea firilor artistice sunt inclinate a crede până la convingere în nemurirea sufletului, în „renaștere.“

Pe acest temei, am descris în numărul 4 din *Ovidiu* un vis „*Rcsboiul*“ unde menționam de „*renaștere*“.

E bine, *Teosofia* vine să-mi întărească credința.

D-rul *Franz Hartman*, se exprima astfel asupra acestei doctrine :

„*Teosofia*, cea mai înaltă înțelepciune și recunoașterea adevărului nu e sistem, care să se poată învăța din cărți, nici dosar de dogme sau teorii, nici credință, care să se bazeze pe deducții și documentări, ci descoperirea adevărului în interiorul său și recunoașterea lui. Adevărata știință, provină ea de la D-zeu, ori de la natură, trebuie să fie înscută în noi. Cum am putea ști ce-va despre D-zeu, câtă vreme el însuși nu s'a manifestat în noi și câtă vreme sufletul și lumina lui nu trăește și nu lucrează în noi ca și în el ?

Știința adevărată se înțelege de sine și n'are lipsă de nici o documentare, etc.

Din cele expuse mai sus, urmează D-I Stoica, s'ar putea înțelege că omul nu poate câștiga prin intelect cunoștința adevărului, căci acesta nu se câștigă din cărți.

Atunci cine poate ajunge la aceasta fericire și cine nu? De ce unii oameni în viață sunt mai aproape de adevăr și alții mai străini de el? Or cum-va toate sunt numai combinațiuni fantastice, carora le lipsește ori-ce bază?...

La cari întrebări D-I Stoica răspunde cu o putere de argumentare demnă de admirat în partea a II „despre *misterul evoluției și renașterea*.“

Temeliile de granit ale *Teosofiei* sunt: *știința, religionea și filosofia*.

Prima ocupându-se cu formele externe ale vieții, nu cunoștea viața.

Religia lua de bază numai viața neglijând forma externă.

Filosofia se întemeia pe cele două curente neperfecte și însă-și era neperfectă și nu se putea emancipa din labirintul ipoteselor și teoriilor.

Teosofia e „*adevărul progres care zace în contopirea acestor trei manifestări ale culturii*.“

Ast-fel pe când în decursul veacurilor se excludeau una pe alta, acum ele se completează și vin a pune temelia celei mai strălucite științe: *Teosofia*.

Și D-I Stoica ne arată cum adevărata știință nu poate exista fără religie; nu există convingere fără basă științifică precum nu poate fi filosofie fără religione științifică

În privința renașterii, despre care am îndrăsnit să afirm în visul meu amintit, iată ce găsește la pag. 46: „*Unul și același om trăește de mai multe ori, nu ca persoană căci corpul e supus periculi, ci ca individualitate, ducând cu sine dintr'o viață într'altă toate însușirile sufletești afară de conștiința personală*.“

Iar la pag. 51: „*ce câștigă omul în viață ducă cu sine după moarte*. Repausează, se o-

dihnește în lumea spiritelor și după un interval de sute ori mii de ani, se întoarce să-și continue munca.“

De la un om mărginit așteptați ca sufletul lui după moarte să fie a tot știutor? După multe și multe renașteri, deșteptându-i-se conștiința individuală omul își știe toate renașterile trecute, ba și viitoare.“

Nu toți vor fi capabili să perceapă acest adevăr, pentru că nu toți suntem pe aceeași treaptă de dezvoltare.

În partea a III D-I Stoica se ocupă cu fazele dezvoltării omului.

Prima fază, când sufletul e pasiv, ne stăpânit de poftă, dar nici de raze de lumină — în limba sanscrită se cheamă „*ta-mas*“.

A doua fază a patimilor și a poftelor e numită „*ragia*“ ea corespunde iadului, purgatoriului prin care trece omul.

A treia fază, care vine în urma experienței și se câștigă cu multe sudori e numită „*satva*“, când însușirile etice-morale își cer drepturile în toate manifestațiunile respectivului individ.

De aci numai are mult până la raiul (cu sediul în conștiința sa. — Nota mea).

De la o fază la alta e o depărtare ca „*de la un verne la un astru*“

Aceste 4 faze sunt inferioare (materiale) și alte 3 superioare sufletești.

Cele inferioare sunt trezite în conștiința individului, până când viața lui e strâns legată de cele pământești.

După moarte urmează reîncarnățiunea. „Îndată ce se deșteaptă însă în om principiul al 5-lea și mai ales al 6-lea, atunci viața începe a fi sublimă — de aci în color sufletul perfecționat intră în unitate.

Omul ajuns în acest stadiu de dezvoltare devine înger, care cunoaște cauzele și efectele“.

Am căutat să resumăm esența cuprinsului conferințelor D-lui Stoica în dragostea ce avem de a servi pe cetitorii lui Ovidiu punându-i în curent cu noua doc-

trină filosofică, a cărei existență simpaticul Dr., cel ee întâi român, vine să o facă cunoscută neamului său.

I trimetem o salutare frățească de la Mare și îl rugăm să primească mulțumi-rile noastre entusiaste pentru dragostea ce și a manifestat-o de a ne împărtăși și nouă comoara gândirilor sale.

„Un Eroiu al timpului nostru“

roman de Lermontow, tradus de B. Marian, volumul conține 251 pagini, editura librăriei Socec-Craiova 1903.

Afară de Literatura fancesă, care se citește cu multă râvnă de un public însemnat la noi în țară, cu deosebire de lumea cultă, încolo, producțiunile celorlalte literatură sunt puțin cunoscute.

Pintre acei puținii cari au contribuit la încetățenirea unor opere de valoare din literaturile streine, în literatura română, locul de frunte îl ocupă B. Marian, redactorul ziarului „Universul“; care ne-a redat în românește opere de filosofie, nuvele și romane, teatru și știință, după Spencer, Renard, Renan, Mark Twain, Maupassant, Zola, Gogol, Delvau, Ibsen, Hauptmann și alte celebrități streine.

Ultima traducere făcută de Marian, e opera lui Lermontow, romancier rus, mort în vârstă de 27 ani.

Lucrarea aceasta, chiar dacă n'ar fi la înălțimea titlului de mai sus, căci personagiul principal „Peciorin“ e un eroiu de aventuri amoroase, totuși merită atențiunea noastră, pentru că în șirul povestirei ni se desfășoară moravuri streine, necunoscute nouă.

Opera e alcătuită dintr'o înșiruire de nuvele, în cari eroul e același, Peciorin. Ast-fel în prima parte, povestită autorului de către Maxim Maximici, vedem pe Peciorin înamorat după Bela, fiica unui principe cerchez, căruia i-o aduce plocon frațele ei Azamat, în urma tîrgului făcut între ei de a-i dărui Peciorin telegarul său.

Sunt interesante peripețiile dramatice ale amorului dintre Bela care resistă la început a i se da și Peciorin pe care o învinge prin șiretlic prefacându-se că o părăsește, până când dânsa i se aruncă în brațe.

Dar eroul acesta ciudat, sceptic, care nu vede lumea din jurul lui cu ochi buni, o părăsește în curînd, cu inima, căci într-o zi pe când el se afla la vînătoare, o ucide Casbicî, un tâlhar gelos care-i purta simbetele.

De aci înainte, după ce ne zugrăvește autorul o pagină intimă din viața bunului Maximicî, pe care nu-l știe prețui de loc Piciorin și cum acestui Maximicî îi lăsase jurnalul vieții sale, din acest jurnal noi aflăm restul aventurilor eroului prin stațiunii climaterice.

Ast-fel, îl vedem înconjurat de iubirea Prințesei Mary Lygovski, cum și a fostei sale amante Vera, acum remăritată.

Aceasta din urmă, deși știa că Piciorin era nestatornic în iubirea lui, totuși îl iubește căci iată cu ce cuvinte se desparte pentru tot-deaună de el :

„.... nu vrea să te învinuie că te-ai purtat cu mine cum s'ar fi purtat un oricare altul în locul tău ; mă iubeai ca pe o proprietate a ta, ca pe un izvor de plăceri, de neliniști, de grijă ce se rescumpără unele pe altele și fără de care, viața ar fi plictisitoare și monotona. Toate acestea le-am priceput îndată la început. Dar tu erai nefericit și eu m'am jertfit pentru tine cu speranța că o să vie o vreme când îmi vei recunoaște jertfa, când vei pricepe nespusa-mi duioșie ce ți-am oferit-o fără nici o condițiune“.

Și mai departe :

„Ne despărțim pe veci, dar fii incredințat că nici-odată nu voi iubi pe un altul ; inima mea și-a sleit pentru tine toate comorile, toate lacrimile, toate speranțele ei. Femeia care te-a iubit o dată, nu poate privi fără oroare pe cei-alți

barbați. Nu doar că tu ai fi mai bun ca ei... nu !

„Dar în ființa ta, e ceva ce ți-e caracteristic numai ție și numai al tău : ceva trufaș și foarte tainic. Ori-ce ai dice, în glasul tău se simte o putere iresistibilă.

„Nimeni nu se pricepe așa de bine ca să stoarcă pururea iubirea. Nimeni nu poate face răul așa de ademenitor ca tine. Iubirea nimănui nu făgăduiește atîta fericire supremă. Nimeni în sfîrșit, nu se pricepe să fie așa de cu adevărat nefericit ca tine, fiind-că nimeni nu se străduiește într'atîta ca să se încredințeze de contrariul... etc.“.

Dacă cuvintele acestei femei nu ne-au putut edifica pe deplin asupra caracterului eroului, apoi să-l lăsăm pe el să-și completeze portretul sufletesc :

„Eu îmi iubesc dușmanii, căci ei mă amuzează și-mi înfierbîntă sîngele. Să fii pururea cu ochii 'n patru, să pîndești fiecare privire, să scrutezi înțelesul fie-cărui cuvînt, să le ghicești gândurile, să le încâlcești itele planurilor lor, să fațărești o siguranță falsă și de-odată să răstorni cu o lovitură mare clădirea mișeleștilor lor umeltiri ridicată cu atîta trudă ; așa viața îmi place.

În fine acesta e „eroul timpului nostru“ care va avea și un duel cu căpitanul Grușnitzky, din pricina prințesei, ce va sfîrși prin a-l urî, dar el, de asta nu mai poate....

La fine se schimbă decorul — căci povestea asupra amorurilor încetează și în capitolul final avem o schiță de alt ordin, în care ne povestește despre „fatalistul“ Vulici — schița care-i impresionabilă și te face să părăsești cu regret cartea din mîna.

Nu mai puțin interesantă e aventura din *Taman*, când eroul e găzduit de contrabandiști și cum scapă ca prin minune de cursa ce-i o întinde fata gazdei.

Am pus în evidență caracterul eroului spre a atrage deosebita atențiune a publicului care se interesează de literatură,

să-și procure volumul acesta, al cărui cost e numai 2 lei, și să stabilească un raport între scriitorii noștri de frunte și cei străini.

Când se pronunță asupra cuiva (vezi anchetele literare ale „Adevărului“) cuvîntul lor să fie întemeiat pe ceva. Atît cel puțin.

„Pentru a fi fericit“

o carte interesantă, prelucrată după *Henri Marion* și *M. Dugard*, de D-șoara *Ef. Cernea*, Institutoare la Bârlad.

Traducetoarea expune subiectul în formă de conferință, împărțindu-și tema în trei capitole.

I. Datorii individuale, II. sociale, III. religioase.

În datoriile individuale, primul capitol, tratează despre *imoralitatea sinuciderii*; apoi urmează remediile contra ei.

Se știe ce efect au căldurile asupra capetelor zăpăcite și cartea D-șoarei Cernea evocă viața, căci iată ce argumente puternice găsim în contra sinuciderii:

„.... n'ai ținut un angajament sacru, ai comis o crimă, etc., de sigur viața devine insuportabilă. *Tocmai atunci trebuie să trăiești, ca să expiezi.* A te sinucide e o soluție comodă, care nu repară nimic ci agravează, este a adăoga cea mai gravă greșeală, pe lingă greșelile comise.

În privința persoanelor infirme, sau cari sufer de boli incurabile, iată ce măret argument ne expune D-șoara Cernea în favoarea vieții:

„*Viața omului, cât timp e conservată de natură, are un sens și un preț pentru individ și pentru alți. Cât timp omul gîndește și mai are un rest de voință, are datorii. Nu-i în stare să facă nici un serviciu, trebuie să primească.*

Ecrudă necesitate pentru o voință, altă dată activă, să se vadă redusă la răbdare inertă, la resemnare, dar ce ar fi morala omenească, dacă fiind obligați să ne facem datoria, când ne e ușor și plăcut, am fi liberi să renunțăm, când ne-ar fi penibil și incomod.

„*Trebuie să acceptăm natura în toată înfrîngerea ei și să o împlinim până la cea din urma suflare, resemnându-ne la tot ce nu depinde de noi.*“

Am reprodus pasagiul de sus, pentru că suntem convinși că aducem un imens serviciu cetitorilor lui Ovidiu care caută să-și îplinească cu succes chemarea pe tărîmul literar dincoala de Dunare, îngrijindu-se de înălțarea și întărirea sufletului.

Lucrarea D-șoarei Cernea ne a dat prilejul să ne ocupăm de aceasta parte lăsată în părăsire la noi în țară.

În partea a două găsim capitole de un interes capital asupra *ordinii, datoriei de a munci, mijlocul de a ne perfecționa, datorii către sensibilitate, către inteligență*; cu privire la datoriile sociale găsim descrise *pasagiile însemnate despre respectarea cuvîntului dat, a ingraturidinei, indiscreției, lingușirei, invidiei, onoarei și reputațiunii semenilor și calomniiei.*

În partea III avem datoriile religioase, iar lozinca termenului fericire ne o enunță ast-fel:

„*Învață a suferi pentru a fi fericit.*“

Ce adevăr sublim!

Propunem D-lui Paul Pașa, Revisorul școlar al județului nostru, să recomande cu toată căldura sufletească această operă de mare preț învetaților rurali și preoților, căci folosul ce-l vor avea, va fi incalculabil. Prețul pentru aceștia din urmă e de 80 bani și și-o pot procura direct de la redacția noastră.

Convinși fiind de patriotismul luminat al D-lui Paul Pașa, nu ne îndoim că ne va asculta glasul.

Cărțile de asemenea natură trebuiesc răspândite în masa poporului.

Petru Vulcan

JALEA NIOBEI

Satură-te crudă Latona; cu durerea noastră
mănâncă și satură-ți corpul tău; cu jalea mea
satură-ți fioroasa ta inimă...
OVIDIU

— „Nioba m'a bat-jocurit;”
„In fața mea a spus.”
„Că toți copiii ei sînt flori”
„Și vestea 'n oameni ea a dus.”
„Că 'n *Delos*, milă am găsit.”
„A spus de-attea ori...”

„Omoară-i scîiu, că ai săgeți.”
„Fii vrednic de strămoși.”
Latona fiului grai.
„Ei se mîndresc, că sînt frumoși.”
„Pe toți cu moartea să-i înveți.”
„Cum rabți a mai trăi?”

Și Febus Apollon aprins
De ciudă, bună seamă,
Iși prinde 'n grabă arcul scîiu
Și cîinii el își chîama.
Cîntînd din liră, calea 'ntins,
Semet tînerul Deu.

El moarte vrea, să dee-acum,
Copiilor Niobei;
El pentru ei voios a pus
Săgeți în fundul tolbei.
Truface, mama lor... iei cum...
Să-i sue-atît de sus?

Și când pe-o vale i-a zărit,
Voioși într'un clopor,
Cum alergau s'adune flori,
Spre repede isvor;
Multe săgeți au bîrnăit,
Spre capetele lor.

Și toți căduț-au: fiice, fii;
Doar mama a rămas.
Amar de-ai Deilor iloți...
(Ce-or dice Deii din Parnas?)
Murira-acei frumoși copii
Și pai-spre-ce cu toți.

Rămas-a mama pe pămînt,
Plîngînd în urma lor
Și dacă blestema pe Deii...
De ce n'ar blestema, când vor.
Ca oamenii să stea, cum sînt
Așa, diđiți de ei?

— „Sufletul meu plin de amar”
„S'o jeli meret”
„Și-oîu blestema în or-ce loc”
„A tale fapte, cumplit Deu”
„Și n'o rămîne în ădar”
„Blestemul meu de foc.”

„Când voiți muri, sufletul meu”
„Te-a urmări departe.”
„Chiar dincolo de Stix, la Deii.”
„Când apa m'o desparte.”

„Voiți spune tot cât sufer eu”
„Pentru copiii mei...”

„Și cred, o... cred, că Deii-aci.”
„Mi-or da, ce tu-mi luași?”
„Cău milă multă de părinți.”
„Mai multă de-ai mei copilași.”
„Dreptatea mea, de nu vor scii.”
„Tu suflet, să nu simți...”

„Sfîrșindu-te 'n neant să pieri”
„Ca fumul din altare”
„Sărmane suflet... ce tu vrei.”
„S'e sfarmă 'n stîncă tare.”
„Infern amar... au crunte vreri”
„Nelegiuții Deii.”

„Copiii mei, inima mea.”
„Voi flori de pe Olimp?”
„Nu vor mai fi copii ca voi.”
„In nici un loc și-n nici un timp?”
„Nici zeii poate n'or avea.”
„In lumea de apoi...”

„Copiii mei, acum dormiți.”
„Somn vecinic, ne'nterupt.”
„Vilață mie, voi mi-ați dat.”
„Când sinul meu, voi toți ați supt?”
„Acuma însă, pui iubiri.”
„In ce lume-ați plecat?”

„Oh, sufletele voastre mari.”
„De vor pluti 'mprejur.”
„Să vie 'n pieptul meu de foc”
„Și eu suflînd... O, Deii ve jur.”
„Dac' ați voi, că sînteți tari.”
„S'or deștepta pe loc.”

„De-atîta, n'oîu dori mai mult.”
„Oh, vii copiii mei.”
„Sa vină 'n fața mea rîdînd...”
„Nădejdea-mi va avea temei.”
„In al vieții greu tumult.”
„In anii toți de-arînd.”

Și-i numără și-i chîama ea
Pe toți pe nume blind;
Cu ochi frumoși de lacrimi seci
I-apile pe toți, pe rînd
Și când de friguri se bocea
Ei dorm de piatră, reci...

Alături doarme lăsmineu,
Sipilus la picioare;
Tantal, Fedinus mai la vale,
In strînsă mbrățișare
Și fetele prin ei dorm greu,
Trăntite tôte 'n cale.

Frumoase fete 'n albul port
Zimbesc în somnul morții

Și par-că-s flori care visează,
In clar seninul nopții.
Cu pîru-i lung Damasich mort,
La spate-i fu să cađa.

Iar mai colo, lătrat de căini,
Cu fața 'n jos căduț,
E Alpenor, voinicul leu
Măreț de necreduț.
Spre mama-i cu întinse mâini
E micul Lioneu.

Și-aci, Nioba adormi
Cu ochii spre copii.
Un vînt ușor, din munți suflînd,
Ducea suspînu-i în câmpii...
Dar ea nu se mai pomeni,
Rămase 'n somn visînd.

Trecură veacuri, Deii mari
Plecară din Olimp
Și nici-unul din ei toți
N'avură milă și nici timp...
Sburară 'n cer, ei toți avari,
Uitînd pe-ai lor iloți.

Și pe Nioba soartă grea
Uitînd-o pe pămînt,
Nimic n'atinse mila lor
Și-n veci bătută tot de vînt,
S'a prefăcut în stîncă ea
De jale și de dor.

Copii și mamă, ce-aun simțit
Al vieții dor aprins,
Rămas-au pietri reci și tari
Și muschiul verde a cuprins
Al mamei sîn înșuflețit
In vremurile mari.

Rămas-au pietre dar de-atunci,
Cu glasul stîns de cobe
'Cea stîncă veche, care-i trup,
Al jalnicei Niobe.
Tot plînge, chîamă printre stînci,
Copiii ei în grup.

Și plînge, căci din vîrful ei,
Isvor de lacrimi pică,
Nioba plînge, ne arată
Isvorul ce despica.
Și peatra rece, tare; cei!!
Nioba 'ndurerată...

Iar pe 'nserat coboară 'n jos
Și mișcă pietre 'n jur...
Copiii, bună seamă —

Tu mamă, Sfinx de piatră, dur,
Nemuritor suflet frumos,
Oh, inima de mamă...

Petre Danilescu

Emil Arbore

— O pagină dintr'un roman —

(Urmare și fine)

Până la Salzburg noaptea nu îi permise să vadă de cât încăperea îngustă a vagonului. Și rar pe fereastră, zărea câte un sat, câte o fermă, și apoi trenul intra în vr'o gară enormă. În fața lui studenta dormea. O privea cum se sbătea cu somnul pe banca de lemn tare și murdară. Era plăcută. Trăsurile feței neregulate: un nas slab, mic cu nările mari și puternice, răspirând cu aviditate. Fruntea boltită acoperită cu o ploie fină de șuvițe de păr blond. Dar pe fața ei pală o blîndețe îngerească învăluia făptura asta micuță — dar care avea energie de a înfrunta țări necunoscute în dorul de a ști mai mult și de a fi utilă neamului său.

De la Salzburg drumul devenea poetic. Priveliști alese și bogate. Aci colibe între brazii pe munți... aci vile cochete și vesele rîzînd sub soare. Dincolo un sat drăguț cu biserica lui cuvioasă și smerită. Trenul începu să se oprească mai des. Münchenul se apropia.

Călătorii, eram, mai toți studenții și făceau o toaletă grabnică. Un prosop muiat în apă și trecut în pripă peste fețele pale de nesomn și neodîhnă. Două, trei peptenături prin părul încălțit, stufos de neorînduală. Hainele șterse de fumul trenului și praful vagoanelor. Toți rîd, vorbesc. Doi își promet a serie. Se despart — unii vor pleca spre Leipzig și Heidelberg. Numai studenta poloneză continuă drumul spre Geneva.

Münchenul îl întrezărește într'o după amiază. Galeria de tablouri o trec în fugă, promițîndu-i a o revedea în alt

timp. Și seara amîndoi, necunoscuta aceasta căreia Arbore nu îi știa nici numele și el urca în vagonul München — Lindau.

Era dimineața. Frig. De la gară la portul orașului *Lindau* sunt câțiva pași de făcut. Emil Arbore își ajută tovarășa să își ducă lucrurile. Sunt prieteni fără a se ști, se înțeleg fără a își vorbi.

În fața lacului Constanța pe care trebuiese să îl traverseze ca să treacă la *Romashorn* în Elveția, rămân uimiți. Soarele răsărea maestros, de după creștetele albe ale munților. Apele albastre ale lacului duc o dîră de văpaie aurie. Munții par că își topesc coamele într'un foc de purpură.

Pe o aripă a cheiului pe un piedestal înalt e statuia unui leu, ce resemnat pe labele d'napoi privește mîndru spre soare-răsare. Ochii lui orbi de peatră păreau vii sub razele ce se jucau pe luciul lespedei albe. Pe când vaporul *Bavaria* se deslega încet de pe malul *Lindaului* tăindu-și drum prin apele lacului. Studenta îi povestea lui Arbore legenda acestui leu în peatră.

În timpuri vechi când pădurile Bavariei fură locuite de lei și tigrii, când palmierii creșteau pe drumurile Germaniei, când era cald și frumos, atunci leul acesta era ca noi în carne și oase. Într'o zi vremurile se schimbă... frigul coboră de la Nord, ghețarii porniră pe văile Rinului. Leul bătrîn, obosit dar dornic de a mai trăi, fugi de semenii lui spre Soare... Ajuns aci în fața lacului apele îl opriră în fuga lui. Era noapte, întuneric... Obosit ațipi... Dar ziua se ridică. Aurora apărură departe pe coamele munților roșie ca o fecioară timidă. Apele se încrețiră de atîta farmec. Razele soarelui ce apărură ca

un disc de aur între piscurile munților durară o cale de vîpaie până la picioarele leului uimit de atât frumos. Nu văzuse până atunci în sălbăciea lui un răsărit mai viu, un soare mai cald, un lac mai întins și munți mai falnici... Ochiul i se aprinseră de atâtea priveliști, sufletul i se adăpa la atâtea comori, inima îi tresaltă de bucurie și de jalea de a fi trăit o viață lipsită de lumină. Atunci în mintea lui se încheagă o rugă, o dorință de a rămâne pe veci aci în fața acestei mări de apă, de a putea în decursul vremilor ce vor veni, privi în fiecare zi un înălțat de soare ca primul zărit.

Ruga lui fu împlinită... Carne, oșele lui luară tăria marmorei, ochii rămăseră mari, deschiși iar făptura lui toată exprimă fericirea de a fi vădit Lumina.

Emil Arbore ascultă poemul acesta. Vaporul era la larg. Țărmurile se vedeau surizinde. Chipul leului lucea slab sub dospirea razelor vii. Apele scânteiau în plin. Dincolo la țărmul cel-alt se vedea Elveția ca într-o apoteoză de flacări... Atunci el spuse mișcat și el de atât frumos vorbindu-și mai mult lui de cât tovarășei sale:

Mie 'mă pare că Leul reprezintă simbolul întregii generații a tinerilor ce au trecut acest lac spre a aduce din țeara în care soarele răsare așa de frumos lumina și bunătatea pentru neamurile lor. Și 'mă pare că toți rămân fascinați în fața acestei noi vieți, noui lumi, ca Leul acesta de marmoră.

Intr'adevăr Emil Arbore văzu în clipa acea țeara lui suferindă de durerile atâtor nedreptăți, văzu lumina ce îi trebuia și fericirea ce îi era hărăzită și ochii lui căutară spre Țeara ce o vedea... Iar inima lui se strînsese de dorul celei ce nu o putea stinge din creerul lui.

I. Duscian
(Geneva)

RUBRICA TRAGICĂ

QUATRENE

MOTTO: „Monitorul Oficial” publică destituirea portăreului Ludovic Dauș (poetul), pentru că și-a apropiat pe cale frauduloasă suma de 6000 lei.
(Elarele)

FECUNDITATE LITERARĂ

I
Ce-artist fecund! În „Monitor”
Cetii laconica reclamă:
Poetul Ludovic Dauș
A mai comis... o nouă dramă.

II
La Jași s'a petrecut deună-zî,
Cea mai ciudată din minuni:
O doamnă a născut trei... drame
În mai puțin de nouă luni.

!! UN PROCUROR BANDIT !!

D-lui Ministru de Justiție
MOTTO: **BANDIT**

Destul! Cu doru 'n suflet mă ridic:
Prin munca sa cerșind n'avu' nimic.

Și bunul lumii tot nu l'am găsit...
De azi 'nainte-o să mă fac bandit!

„Universul” 8 Iulie 1903. RADU D. ROSETTI

Un Procuror ce-afita vreme
Prin câmpii Arlei-a haiducit,
Declară azi prin „Universul”:
De-acum o să mă fac bandit!

Eu spăimântat e'cest avis
Va fi urmat d'un ce sinistru,
Vă fac direct răspundător,
Ilustre Domnule Ministru.

Trimite-ți bardului un duș
Și câte-va oca de ghiță...
O, nu uități ce chin amar
A fost cumplita sa viață!

Cinci ani de cerșetor poetic
Și-abia ajuns procuror!
Putea să fie vis aceasta
Pentru un simplu muritor, —

Dar un Poet!... Numiți-l Vodă
Și dați-i leașa pe tot anul,
Mai dați-i încă și-un concediu;
Destul a suferit, Sărmanul!

RUGĂCIUNE

Un Portărel borfaș deună-zî,
Iar azi, un Procuror-bandit,
O, ține-mă Sfinte Sisoe
Să văd și eu post cinstit.

RIGOLETO

De ce pe unele femei le numim flori?...

În perete, am o copie a tabloului „*Etude de femme*” a lui Jacob Vanloo. Eu în multe și felurite tablouri am văzut femei și fete frumoase. Am crezut de aci, că fiind frumoase, era destul, că lumea și mai ales poezii, cărora le place să fie lingușitori ca și Amorul și apoi prin metonimie să le numească flori. Multe epitețe unele frumoase, altele mai puțin frumoase și mai puțin potrivite s’au adus femeilor în toate timpurile. Din toate însă, acesta e cel mai frumos; căci ce putem noi, în lumea aceasta să simțim prin ved, ce-va mai frumos de cât o floare? Odată ajunsă la această nobilă comparație, lumea a făcut progrese. O femeie frumoasă nu e destul să fie poreclită „*floare*”; astăzi se cere a se ști, ce anume floare este ea? Aici lucrul devine mai greu și mai ales, pentru acei bărbați, care din principii destul de serioase, nu vor să cunoască florile. „*Floarea e un fleac*” și acei ce le cultivă acei vânători de orhidee sînt după ei, nisce oameni prea puțin serioși, nisce oameni ușurateci, care n’au ce lucra. Cu toate aceste considerații, lucrul nu este așa. Florile ne spun multe adevăruri. Să cere, ca cine-va să le crească mai de multe ori, de când răsar până se vestejesc de frig sau de bătrânețe și va ști să aleagă, care anume din femei sînt flori de câmp, de grădină; care trandafiri, care bujori, crini, etc. Bărbații care urăsc florile nu știu nimic. Numai în împrejurări critice, supărați și amărîți de câte o soacră, atunci dic se ved și ei nevoiți a-i arunca calificativul de urzică. Și de ce aceasta? Pentru că ei numai pe urzică o cunosc.

Am privit cum spusei tabloul lui Vanloo și din toate tablourile pe care le-am văzut nici un chip de femeie, nu seamănă mai mult ca o floare, ca aceia din acest

minunat tablou. Nici Venus a lui Giorgione, nici acel al lui Tizian și nici chiar a lui *Bouguereau* care scie așa de bine să incodeze ochii frumoși, nici-unul n’are atîta claritate, ca să poți face mai repede alegerea. În „*Etude de femme*” femeia ce iese din umbră spune foarte mult ochiului nostru.

Legată simplu la cap, cu o mână la piept privește în jos și a se gândi la ceva, ceacă a-și aduce aminte de un gând, de un loc uitat de-o clipă. Corpul ei pe jumătate gol, atît de delicat și cu un contur perfect, îți aduce numai de cât aminte de o camelie rosă păstrată cu îngrijire în vată; iar ochii, privirea ei pătrunzătoare ne amintește casul trandafirului „*Marechal Niel*” care de și rege între roze, cum îl numesc horticulturii ce l’au obținut prin cultură, totuși are ghimp ascuțiți. Cultura nu l’a debarasat de acești ghimpți. Femeia zugrăvită de Jacob Vanloo este un trandafir cu petale galbene.

Am mai spus, că lumea a făcut progrese în asemenea chestiuni; proba este și deprinderea tinerilor de a vedea în fie-care floare un simbol.

Este ușor însă a spune, că Narcisul arată amor propriu, bujorul rușinea, iar gladiolus — indiferența; e greu a ști de ce și când s’au hotărât tocmai aceste semne? Este adevărat, că se poate explica la multe flori aceste lucruri, din dispoziția petalelor, a frunzelor, felul culorii, etc. dar la altele trebuie cercetată istoria și din ea mitologia popoarelor. Causa pentru care unele femei se numesc flori, nu e asemănarea cu trandafirul ce am observat-o eu la femeia zugrăvită de Vanloo. Epitetul de floare, pe care îl primesc și astăzi femeile frumoase e vechiu deși în antichitate, la Romani mai ales se obicinuia, când era vorba de calități superioare, a se pune înaintea numelui ei vorba „divină” iar la bărbați „nobile”. Iată dar explicația acestui plăcut trop:

Așa spune tradiția, că Driope, fiica unui rege, după ce fu răpită de nimfe și apoi fiind proclamată de soră a lor, ea născu cu Apollon pe Ampfissos, de a cărei frumusețe se minună și Zeii nemuritori.

„Intr'o zi Driope se preumbla pe țărmurile înverzite ale unui lac mărginit de mirt și de florile așa numite *lotus*, ținând în brațe pe scumpul ei copil, care îi era drag ca lumina ochilor. Voind să ofere o distracție copilului, culesse o floare de lotus, pe care i-o dădu să se joace.

De odată, atențiunea ei este atrasă de o minune; din floarea de lotus curgeau picături de sânge. Neputându-și explica această minune, Driope, crezând, că s'a făcut prin o putere divină, o lua la fugă. Întâmplarea făcu să calce floarea de lotus, care fusese odată *nympha Lotis*. Această floare avea puterea, după imaginațiunea Grecilor, să transforme în lotus orice ființă s'ar fi atins de dânsa, Driope, calcând-o, de-odată simți că se transformă în floare de lotus, iar copilul ei într'o mla-

diță. Grecii dar, prin imaginațiunea lor cea vie, credeau, că ori-ce floare frumoasă provine dintr'o nimfa. De atunci dar s'a luat obiceiul, de a se numi flori prin metonimie toate femeile și fetele frumoase. (A. Vântul).

Pictorul E. Enke are un foarte frumos tablou, reprezentând floarea lotus desvoltată mai târziu într'o nimfă de toate frumusețea. Ea ține brațele ast-fel că împreună cu capul, prezintă forma petalelor albe ce are această frumoasă floare. Femeile, care vor s'o cunoască, s'o caute numai în India, căci din Egipt, unde creștea în vechime cu îndestulare, a dispărut cu desevîrșire; iar dacă voese să-i știe numele ei adevărat să și-o însemne bine: *Nympha nelumbo* sau *Nelumbium speciosum*, o numesc botaniștii. Dăc, să și-o însemne bine și s'o venereze, din cauză că dacă ea, n'ar fi existat nici odată, cine știe spre ne-norocul lor poate — cum le-ar fi mai numit astă-dî bărbații, care numai pentru flori n'au gusturi.

Petre Danilescu

DOR DE CODRU

*Doru-mi-t de codru, dor,
Doru-mi-t de me omor:
Dor de floarea platului
Din „gradina raiului”,
De „nverzite potenițe
Și de mândrele oițe.*

*Doru-mi-t încă mi-t dor
De mirosul fragilor,
De desîșul brașilor*

*Și de umbra fagilor:
Unde-și pleacă creștile
Adumbrind potecile,
Ori umbrind isoarele
Unde vin ciopovărele
De oițe dalbe 'n lână
(Toată dragostea română!)*

*Și mi-s drage mult când vin
La isvorul cristalin*

*Și se 'nșiric pe rând —
Iar ciobanii, fluerând,
Rezinași de „băta” lor,
Voevodii codrilor:
„Când prind a doini de jele,
„Par'că stă apa „de-a mor'e”:
„Când prind a doini cu foc,
„Stău oițele pe loc;”
Și, ca mie, le-i drag lor
Doina, doina de păstor...*

Cruțu-Delasăliște

DIN MISTERELE REDACȚIEI

Uncaze se repetă, din nenorocire, mă determină să deschid rubrica mea specială cu titlul de mai sus, destinată asanării moravurilor.

De astă dată însă voiți uza și eu de artă, nu mă mulțumesc să descriu lucrurile, cum se obișnuște la gazeta: „*la fapte diverse*”, ci voiți așterne o navelă sui generis — „*ad memorandum*”.

Titlul navelii mele, care trebuia să se resfețe în frunte și să atragă cu el luarea aminte a tuturor, ar suna ast-fel:

„EXCROCII PRECOCI”

E da, în daraverile noastre de administrație avem și noi excrocii noștrii pe cari în loc să-i traducem la bara justiției, i su-

punem justiței publicului, al cărui verdict e hotărîtor.

Calugăreanu e numele primului, un flăcău în vîrstă de 19 ani, cu ochi mărunți, de culoarea smaraldului umbriți de niște gene mari, pe cari le închide în clipa de cîte ori cauți să le surprinzi șiretenia, lașitatea.

Ochii aceștia sunt adăpostiți de o frunte îngustă; la mers e grăbit ca și cum ar fi urmărit de cine-va...

Tinérul acesta, într'o zi de Noembrie, care prevestea o iarnă pustiitoare, într'o haină de dril, sgribulit și tremurând, se prezintă Directorului revistei noastre.

— Sunt elev al clasei a V, Domnule, orfan și de tată și de mamă, și cum mă vedeți n'am nici haine pe mine; v'ași ruga pe Dv. să fiți așa de bun să mă recomandați unde-va, să-mi pot câștiga existența, v'ași rămâne recunoscător... pe vecie...

Directorul nostru mă privi semnificativ: aștepta să vadă ce zic eu...

Vezînd că tac, măsură cu multă atenție pe exrocucul precoce. Autorul „Icoanelor“ doar văduse și pășise multe ca să nu-l înduioșeze prezența tînerului. Zise:

— După înfațisare îmi pari deștept și harnic băete; bine ai făcut că te-ai gândit să te adresezi mie... Sper să-ți fac de rost; pentru asta însă vei aștepta pînă mâine, când vei veni să-ți dau rezultatul.

Tinérul eși din redacția noastră, înviorat, plin de speranță.

Ne am consultat apoi în privința lui și Directorul nostru a găsit soluția: să-l în-sarcineză ca încasator al revistei și al Societății de cultură M-Română, cu 20%; plus să-l angajese cu salariu în serviciul de ajutor secretar al societății — în total să-i vie 80 lei lunar, leafă de un bun notar... ce-i trebuia mai mult unui copil fără nici o greutate.

Zis și făcut: a două zi i se încredin-tează un stoc de chitanțe, plus e instalat în serviciul societății.

De unde să știm însă că acest tîner e stricat pînă în mедуva oaselor, că frecuen-tează localurile cele mai destrăbălate, că joacă cărți, că e un alcoolic, etc.

În primele zile încasează și caută a-și îndeplini conștiincios datoria. În vederea apropiatelor sêrbători ticlueste o petițiune către Președintele societății prin care cere să i se avanseze pe două luni salariul; se cere părerea directorului care opiniază să i se satisfacă cererea, fiind un tîner care merită să fie ajutat.

Și ast-fel Calugăreanu de odată apare în societate cu pelerină lungă, cu ghete și galoși în picioare, plus bastonaș în mână.

Își dă toate silințele să încaseze și încasează într'una, dar de aci încolo, începe a se eschiva, simulând ba azi că e bolnav, ba mâne că a uitat banii acasă și așa mai departe. Ne mai fiind în stare să justifice banii jucați în cărți, se face nevêzut... Am înțeles comedia. Calugăreanu exrocace și Societatea și pe Ovidiu, care trece cu această împrejurare prin furcile caudine.

În niște asemenea momente Directorul nostru apelează cător-va prieteni, vechi abonati ai lui „Ovidiu“ și ast-fel trecem greutatea fără să simtă majoritatea acelor din abonati pe cari i-am servit și cotinu-ăm a-i servi fără să-și amintească de plata abonamentului.

Dar ceea-ce am pățit cu nenorocitul de mai sus, care-i minor și ca atare îl lăsăm să-și continue meseria pînă la majorat, când negreșit are să i se înfunde, am pățit-o zilele acestea cu un alt specimen, anume *Plecta*, infirm deun picior, a cărui conduită nu lasa nimic de dorit și apoi puteai să te uiți la el și să nu-l ajuti?...

Acesta, fiind Mizilean de origine, găsește cu cale să ne încaseze un număr de 20 abonati din Constanța și să plece. sau mai nimerit să „spele putina“ la Mizil.

Și nu ne-a fost de ajuns *Nicu V. Bibică* și I. Demetrescu din Bacău, cari ne-au so-

licitat colecția întreagă pe anul trecut și prezintă — cu gândul să ne nșele, cum au și făcut — ori *Luca Smarandache* din Oltenița, *Sțefan Popa* din Mahmut-cuius și mulți alții, lipsiți de simțul cinstei, nu ne-a fost de ajuns munca desinteresată ce o facem pentru ca și Dobrogea să se mândrească cu o publicație demnă de luat în seamă, a trebuit să ni se dea lovituri de acest fel cari să ne sgudue din temelie.

Vorbeam mai sus că voiți uza de artă și voiți serie o nuvelă... Prozaica nuvela iubite cititor! A fost o mărturisire pe care am făcut-o abonaților noștri din afară, în care ni-i toată speranța, să ne dea binevoitorul lor sprijin, să trecem și peste această greutate.

Eu subscrisul, am toată încrederea în steaua lui „Ovidiu” și întâmplarea de mai sus cu „Exerciții precoci” îi va da un avânt, caei cei ce ne-au urmărit nu vor putea sta nepăsători, să nu-și manifeste sentimentul iubirei lor, față de singura revistă ce apare de trei ani în Dobrogea, achitându-ne abonamente lor.

George Scipione

BIBLIOGRAFII

* „Revista Idealistă”. Asupra acestei publicațiuni încă de acum 2 luni ne-am pronunțat: și am arătat cu acea ocazie cum că e o dovadă puternică de vitalitatea poporului nostru, când rugăm pe conducătorii ei să primească omagiul admirațiunii noastre, iar poporul român îi atrageam atențiunea asupra acestei comori naționale.

Toată lumea inteligentă a fost de acord cu noi să recunoască că „Revista Idealistă” e menită să crece cel mai puternic curent de însănătoșire și înălțare sufletească, din câte publicațiuni de talia *Idealistei* s'au încrecat până acum.

De aceea n'am putut înțelege de loc anachronismul „Sămănătorului” dintr'un număr precedent, unde anunțând aparițiunea „Revistei Idealiste”, scria: „Ceea ce prevedeam noi s'au împlinit: afară de nuvela D-lui Poдеanu (un amic al redactorilor „Sămănătorului”) în colo toate articolele sunt mai pe jos de mediocritate...”.

Mai multă morală etică și mai puțină patimă credem că n'ar strica confrăților. Ori pentru Dv. numai amici — fie ei și mai pe jos de o mediocritate — sunt talente... În colo tot ce se scrie, producțiunile adevărate ale adversarilor nu valorează nimic?

* „Revista teatrelor”. Ultimul număr al acestei interesante publicațiuni, de sub direcțiunea D-lui Ioan Livescu, artist dramatic al Teatrului Național, conține articole semnate de I. Livescu, I. S. Spertali, Niger, Speranța, etc.

În tabloul publicat în No. 3 al lui *Ovidiu*, aședeam „Revista teatrelor” printre cele dispărute și în luna Iulie a reapărut în plină vigoare. Facem amendă onorabilă și ea compensare suntem cei deânteu să afirmăm de astă dată că „Revista teatrelor” va trăi și va înflori, căci în fruntea ei se află un suflet entusiast, care știe să lupte și să învingă greutățile. — Abonamentul e de 20 lei pe an.

* „Gazeta Artelor” de sub direcțiunea D-lui Juarez Movilă, care a apărut în număr dublat pe luna Iulie conține articole ce fac onoare acestei publicațiuni, semnate de D-nii: *Juarez Movilă, Kiriac, I. Mierescu, Buhociu, Cohen Linaru, etc.*, pe lângă o bogată și interesantă corespondență din țară și străinătate. O recomandăm cu toată însuflețirea iubitorilor de arte.

Un număr 50 bani. Colecția broșată 5 lei.

* „Sfaturi”. No. 9 al prețioasei reviste de sub direcțiunea D-lui Dr. Urbeanu, conține un sumar plin de interes pentru comercianți și cultivatori cărora se adresează această foaie, demnă de a fi sprijinită de toți aceia cari se ocupă cu înflorirea stărei noastre economice.

* Un grup de tineri inimoși au făcut să apară la Craiova o revistă pentru literatură și știință, sub titlul „Aurora” și e pusă sub direcțiunea D-lui D. D. Marcu, având ca secretar de redacție pe D-l C. G. Brădețeanu, colaborator al lui *Ovidiu*.

„Aurora” se prezintă în condițiuni bune, articolele sunt scrise cu multă îngrijire și variate.

Avem speranța ca această revistă să pășească pe urmele glorioase ale *Revistei Olteniei* — al carei suflet era regretatul Traian Demetrescu.

Trimitem salutul nostru inimoșilor tineri Craioveni și le urăm isbândă deplină.

* A apărut „Tribunul Poporului” (roman) de D-l Radulescu-Niger.

Volumul conține 376 pagini și se vinde cu 3 lei la toate librăriile din țară.

În numărul viitor vom publica un studiu asupra acestei opere de mare valoare, ca mai toate scrierile prețiosului nostru colaborator.

* „Trei Conferințe Teosofice”. Un volum de 104 pag., de D-l Dionisie Stoica, tipărit în tipografia „Poporul român” din Buda-Pesta.

În privința acestei lucrări, să se observe darea de seamă din numărul de față.

Doritorii de a poseda această operă de mare valoare, a se adresa redacției noastre.

* „D. Cozacovici”, studiu de C. I. Cosmescu.

* „Regimul capitulațiunilor în vasta împărăție a Sultanelor”, teza de licență în drept, de amicul nostru Nicolae Tacit.

* „Vise și Lacrimi” de Florian Becescu, se găsește de vândare la redacția noastră cu 3 lei volumul.

Redacția

TIPOGRAFIA „OVIDIU“ A D^{LUI} H. VURLIS

Nu ne îndoim că cititorii noștri s'au pătruns de mult încă de scopul înalt ce-l urmărim prin „OVIDIU“ în Dobrogea.

Ideia e mare, e sănătoasă, luminătoare ca lumina vieții, sfântă și înălțătoare din punct de vedere patriotic.

Dar, lăsând de-o-camdată partea intelectuală a revistei — care formează prima grijă a Direcțiunii de a fi la nălțimea ei — să aruncăm o privire asupra execuțiunii artistice, asupra caracterelor și a hărției cu care se imprimă „Ovidiu“. Pe o hârtie satinată, strălucesc cele mai variate și estetice caractere, cu care-î asortată Tipografia „OVIDIU“.

D-l Vurlis — căruia n'avem cuvinte să-î mulțumim, — ne-a înțeles

idealul ce urmărim și D-sa, cu multă dragoste, vine a ne secunda mișcarea. Ast-fel, în ultimul timp, a comandat anume pentru „Ovidiu“ tot felul de caractere de tipar, între cari și frumoasele caractere „Seccesion“ — cari împodobesc titlurile articolelor din numărul de față — și cari sunt ultimele tăieturi ale modernelor fabrici din Franța și Germania.

Tot mulțumită concursului ce ne-a dat am putut să facem ca „Ovidiu“ pe lângă misiunea lui să apară și ilustrat cu diferite vederi și edificii din Constanța.

Credem dar, că stăruința ce punem întru înflorirea acestei reviste, merită atențiunea și sprijinul celor ce ne urmăresc.

D-l P. Șapira a sosit din streinătate. Prin urmare, în magazinul său de Ceasornicărie și Bijuterie, din Strada Carol, se găsesc cadouri menite să mulțumească și pe De-i.

Nu scăpați ocazia, Domnilor Visitatori!!

